

31.01.2024

Eesti Arstide Liidu arvamus tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (TTKS) muutmise eelnõu väljatöötamiskavatsuse kohta

Toetame üldiselt lähenemist, et tervishoiusüsteemi ja sellega tihedalt seotud valdkondi ning teenuseid arendatakse terviklikult. Allpool esitame oma tähelepanekud planeeritavate muudatuste kohta.

1. Esitatud TTKSi väljatöötamiskavatsuses „tehakse ettepanek täiendada TTKS-i viisil, mis muudab selle kõigi personaalsete tervisteenuste osutamist reguleerivaks üldseaduseks, st selles luuakse nn delegeeriv seos kõikide regulatsioonidega, mille alusel korraldatakse tervishoiuteenustega samaväärsete või samalaadsete teenuste osutamist ja rahastamist.“ Leiame, et VTK ei anna piisavalt infot, kuidas defineeritakse mõiste „tervishoiuteenustega samaväärsed või samalaadsed teenused“ ja missugused teenused nende hulka kuuluvad.
2. Tervisevaldkonna spetsialistide (kes ei ole tervishoiutöötajad) tegevuse regulatsiooni toomist ühe seaduse alla võib pidada asjakohaseks. Samas on kaheldav, kas see saab hõlmata kõiki tervishoiuasutustes töötavaid isikuid, sh nt registraatorid, assistendid, erinevad tugisikud jt, kelle väljaõppele ja oskustele esitatavad nõuded ei ole konkreetselt reguleeritud.
3. Leiame, et tuleb selgelt eristada arstide ja teiste spetsialistide pädevust. Osa raviprotsessi kuuluvaid või sellega seotud tervishoiuteenuseid saavad küll osutada ja tugitegevusi teostada ka teiste kutsete esindajad, kuid diagnoosimine, ravi määramine ja selle juhtimine peab jääma arsti kvalifikatsiooniga isikute pädevusse.
4. Toetame Tartu Ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna ettepanekut lisada uude TTKSi säte, et kolmandates riikides arsti ja eriarsti kvalifikatsiooni omandanud arstid peavad enne vastavuseksami praktilisele osale suunamist tõendama vähemalt B2 tasemel eesti keele oskust ja sooritama eksami kolme aasta jooksul peale ülikoolipoolse suunamiskirja väljastamist. Eestis arstina registreerimiseks peavad nad tõendama riigikeele oskust keeleseaduses nõutaval C1 tasemel.
5. Oleme igati nõus seisukohaga, et „erinevate poliitikamuudatuste koosmõjul peaks paranema tervishoiusüsteemi suutlikkus kahandada haigestumist ja vigastuste teket, pikendada tervelt elatud eluaastaid ja eluiga, aeglustuda ravikulu kasv, elavneda majandus ja suurened maksutulu. Oodatava efekti saavutamise eeltingimus on tervishoiukulude osakaalu kasv SKP- s, olemasoleva tervishoiu eelarve raames võib oodatav mõju jääda tagasihoidlikuks.“
6. Peame väljatöötamiskavatsuse peamiseks puuduseks kavandatavate muudatuste mõjuanalüüsi puudumist ega saa heaks kiita praktikat, mille järgi „täpsemad hinnangud kujundatakse juba konkreetsete eelnõude mõjuanalüüsidenä.“

7. Dokumendis avaldatakse ootust, et „paralleelsetes protsessides leitakse lahendus tervishoiu lisaraha vajaduse küsimusele“. Leiame, et tervishoiu rahastamise suurendamine on uue TTKSi jõustumise vältimatu eeldus. Täiesti lubamatu oleks uute teenuste ja kohustuste lisamine Tervisekassa eelarvesse ilma täiendava piisava rahastuse tagamiseta. Niisugust praktikat on viimastel aastatel kahjuks rakendatud ja see on üks põhjus, miks juba praegu on Eestis Euroopa suurim katmata ravivajadus. Tervisekassa peamine ülesanne on ravikindlustushüvitiste võimaldamine ning tervishoiuteenuste eest tasumine.
8. Väidetavalt on perioodil detsember 2023 – veebruar 2024 toimunud konsultatsioonid sidusrühmadega. Eesti Arstide Liiduga ei ole kahjuks väljatöötamiskavatsuses kavandatud muudatusi arutatud.
9. Seadusemuudatuste jõustumine on planeeritud juba alates 01.01.2025. Nii mahuka seaduseelnõu koostamine, oluliste muudatuste tervisevaldkonna osapooltega läbi arutamine ning kooskõlastamine ja rahastusvõimaluste leidmine vähem kui aastaga ei tundu realistlik.

Ülaltoodust tulenevalt ei toeta me tervishoiuteenuste korraldamise seaduse väljatöötamiskavatsust esitatud kujul. Oleme valmis osalema edasistes aruteludes.

Lugupidamisega

allkirjastatud digitaalselt

Katrin Rehemaa
Eesti Arstide Liidu tegevjuht